
Eurajoki–Lapinjoki-vesistöaluaryhmä

kokous 2/2021

Aika: Keskiviikko 20.10.2021 klo 17.00–19.00

Paikka: **Eurajon kunnantalo**
Kalliotie 5, 27100 Eurajoki sekä Microsoft Teams

Läsnä: Lauri Anttila (Pyhäjärvi-instituutti)
Jaakko Heikkilä (Turajärven kunnostusyhdistys)
Seppo Varjonen (Eurajoen vesiensuojeluyhdistys)
Elisa Mikkilä (Pyhäjärvi-instituutti)
Ilona Niskanen (Säkylän kunta)
Jukka Reko (Säkylän kunta)
Marja Vieno (Varsinais-Suomen ELY-keskus)
Ville Kangasniemi (Varsinais-Suomen ELY-keskus)
Elina Liinaharja (MTK-Satakunta)
Pertti Salonen (Lapijoen vesiensuojeluyhdistys)
Raija Vilponen (Lapijoen vesiensuojeluyhdistys)
Hannu Rehelmä (Lapijoen vesiensuojeluyhdistys)
Anna Soirinsuo (Varsinais-Suomen ELY-keskus)

Muistio

1. Avaus ja tervehdyssanat

Kokouksen avasi ryhmän puheenjohtaja Lauri Anttila 17:05.

2. Vesienhoidon hankehaut 18.10.-30.11.2021

Anna Soirinsuo Varsinais-Suomen ELY-keskuksesta kertoi rahoitushakujen perusteemoista ja onnistuneeseen hankehakemukseen huomioonotettavista seikoista.

Esitys liitteenä 1.

3. Jokien kiintoainekuormitus ja eroosion hillintä muuttuvassa ilmastossa

Elisa Mikkilä Pyhäjärvi-instituutista kertoi jokien kiintoainekuormituksen ja eroosion hillinnästä sateiden lisääntyessä sekä Joki-ohjelmasta, joka toimii Eurajoen vesistöalueen alaosassa. Jokiohjelman tärkein toimenpide on ulkoisen kuormituksen vähentäminen. Vesiensuojelutoimenpiteiden lisäksi pureudutaan maan kasvukunnon parantamiseen.

Rakennekalkitushankkeessa pilotoidaan rakennekalkkia kahdella pilottialueella. Maanviljelijöiden suunnasta suhtautuminen rakennekalkituskokeiluun on ollut erittäin positiivista ja viljelijöitä on ollut helppo saada mukaan kokeiluun. Rakennekalkki parantaa sekä kasvukuntoa että vesien tilaa.

Esitys liitteenä 2.

4. Pyhäjärvi-instituutin ajankohtaiset kuulumiset

Lauri Anttila Pyhäjärvi-instituutista kertoi Pyhäjärvi-instituutin tekemistä kunnostuksista

- Pyhäjärven valuma-alueella kolmen laskeutus-/kosteikkoaltaan kunnostus KÄTEVÄ-hankkeen tiimoilta 2021: Kärrilänojan laskeutusaltaan padon kunnostus, tyhjennys Imponojan laskeutusaltaalle sekä Vuotavanojan kosteikkoaltaalle.

- Eurajoen kalataloudelliset kunnostukset toteutettiin 2021 Paneliankoskilla sekä Saharinkoskella

- Kalataloudelliset selvitykset ja kunnostussuunnitelmat Kauttuankoskelle

- Vaellussiian lisääntymisedellytysten parantaminen mätihaudontakokein sekä pohjakartoituksin

Esitys liitteenä 3.

6. Suojeluyhdistysten ja hankkeiden ajankohtaiset kuulumiset

Heikki Jaakkola kertoi, että Turajärven näkösyvyys oli 60 cm luokkaa koko kesän ja edelleen syksyllä. Levää ei ollut kesällä 2021 pelätysti, umpeenkasvu erityisesti joen luusuassa on suurta, ja vesikasvien niittoa tai poistoa juurineen suunnitellaan.

Keskusteltiin liiallisen niiton vaaroista mm. kalojen kutualuenäkökuilmasta. Uposesikasveja poistamalla voi mahdollisesti ennakoimaton uusi laji vallata alan, mikä ei johda välttämättä parempaan lopputulokseen. Tasapainon löytäminen olisi tärkeää.

Seppo Varjonen, Eurajoen vesiensuojeluyhdistyksen puheenjohtaja esitteli runsaita vesistökuunnostustoimia vuonna 2021.

Yhteistyössä Euran kunnan kanssa pidettiin jokisiivoustalkoita kesällä 2021.

Tänä vuonna on tehty runsaasti virtavesikunnostusta Eurajoen alueella. Yhteistyössä ELY:n ja PJI:n kanssa on oltu mm. kunnostamassa kutusoraikkoja.

Eurajoki-melonta kokosi toukokuussa runsaan osanottajajoukon, ja useita kala-asiantuntijoita osallistui paneelikeskusteluun, jossa Teemana oli "Vapautetaan Eurajoen virrat – vaellusesteet ovat historiaa".

Eurajoen patojen osalta vaelluksen mahdollistaminen aina Pyhäjärvelle asti on yhdistyksen tavoitteena.

Yhdistys järjesti marraskuun vaihteessa vaelluskalaretken seuraamaan taimenen kutua kahdella Eurajoen alajuoksun koskella

7. Mahdolliset muut asiat

Seppo Varjonen kommentoi, että Pyhäjärven säännöstelytilanne on haastava. Pyhäjärven säännöstelyohjeet ovat vanhentuneet, mikä aiheuttaa ongelmia sekä järvelle että Eurajoelle. Aiheen tiimoilta on koottu työryhmä, jossa on eri sidosryhmiä mutta edistystä

tarvittaisiin. Mikäli säännöstelyohjeita tai -lupaa lähdetään muuttamaan, niin siinä tulisi olla joustavuutta. Nykyinen reaaliaikainen seuranta ja kaukokäyttö luovat mahdollisuudet siihen.

Lauri Anttila kertoi 2017 Lapijoella tehdyistä kalataloudellisia selvityksiä. Vedenlaadulliset tekijät eivät vaikuttaisi olevan merkittävä kalalajistoa rajoittava tekijä. Virtavesikunnostuksilla Lapinjoesta olisi mahdollista saada merkittävä vaelluskalavesistö. Keskusteltiin lapijoen vesistön kunnostussuunnitelman tekemisestä Lapijoen vesiensuojeluyhdistyksen jäsenten kanssa.

Anna Soirinsuo lupasi liittää vesienhoitosuunnitelmien toimenpidesuunnitelmien luonnosten linkin pöytäkirjaan, ja se on alla. Satavesi-postituslistalle tiedotetaan, kun lopulliset vesienhoitosuunnitelmat ja niiden toimenpideohjelmat ovat valmiit.

https://www.ymparisto.fi/FI/Vesi/Vesiensuojelu/Vesienhoidon_suunnittelu_ja_yhteisty/Vesienhoito_ELYkeskuksissa/VarsinaisSuomi_ja_Satakunta/Toimenpideohjelmat

Varsinais-Suomen ja Satakunnan alueen toimenpideohjelmasta on olemassa myös karttapohjainen versio auttamaan päätöksenteossa:

<https://ely.maps.arcgis.com/apps/MapSeries/index.html?appid=eefc7bb02f8a41258b0cf53f6ad42fc>

9. Seuraava kokous

Seuraava kokous, johon sovittiin sisältyväksi myöhemmin sovittavaan kohteeseen suuntautuva tutustumiskäynti kalataloudellisella ja/tai vesienhallinnallisella kunnostuskohteella, järjestetään toukokuussa myöhemmin sovittavana päivänä. Anna Soirinsuo yhdessä Lauri Anttilan kanssa päättävät kokousajan viikolla 11 ja kohteista ollaan yhteydessä paikallistahoihin. Kokouskutsu toimitetaan huhtikuun alkupuolella. Kokousaiheita voi myös ehdottaa Anna Soirinsuolle.

Muistion laati Anna Soirinsuo